

HET MILIEU

Uitdrukkingen

1. de bloemetjes buitenzetten – d
2. door de bomen het bos niet meer zien – a
3. ergens geen gras over laten groeien – c
4. onkruid vergaat niet – e
5. te veel hooi op je vork nemen – b

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. gebruiken – *Iets wat je kunt gebruiken is bruikbaar*
vergaat – *Welke uitdrukking is niet mogelijk? de relatie vergaat*
recyclage is *hetzelfde als hergebruik*
strooien is *een manier om iets te gooien*
de grondstof: *(fossiele) grondstoffen – olie, steenkool, hout*
- § 2. uitgroeien tot staat *niet in het woordenboek. Het betekent hetzelfde als zich ontwikkelen tot*
gigantisch – *Welk woord is geen synoniem? fantastisch*
opgeslagen: *een plaats waar je iets opslaat is een pakhuis*
lozen – *andere werkwoorden voor 'weggooien': storten / afdanken / opruimen enzovoort*
vervuild: *vervuild is hetzelfde als verontreinigd*
- § 3. een miljard is *duizend miljoen*
toxisch is *hetzelfde als giftig*
zwavel en stikstof *zijn chemische producten*
groepering – *Welk woord is geen synoniem? verandering*
milieugroeperingen: Natuurpunt, Groen, WWF, Greenpeace...
plaatsen – *Welk woord is geen synoniem? zitten*
enigszins – *Welke zin is juist? Hij is enigszins teleurgesteld.*
afnemen is het tegengestelde van toenemen
de zure regen – *regen die vervuild is*
- § 4. schadelijk is *het tegengestelde van onschadelijk*
uitrusten met is *hetzelfde als voorzien van*
- § 5. een steentje bijdragen: *ook iets doen om te helpen*

Vul de juiste woorden in

Werkwoord	Imperfectum	Participium
gebruiken	gebruikte	heeft gebruikt
weggooien	gooide weg	heeft weggegooid
vergaan	verging	is vergaan
verstrijken	verstreek	is verstreken
strooien	strooide	heeft gestrooid
verbruiken	verbruikte	heeft verbruikt
verbreken	verbrak	heeft verbroken

bedekken	bedekte	heeft bedekt
opslaan	sloeg op	heeft opgeslagen
lozen	loosde	heeft geloosd
vervuilen	vervuilde	heeft vervuild
vergiftigen	vergiftigde	heeft vergiftigd
binnendringen	drong binnen	is binnengedrongen
plaatsen	plaatste	heeft geplaatst
afnemen	nam af	is afgenomen
voeren	voerde	gevoerd
terechtkomen	kwam terecht	is terechtgekomen
uitrusten met	rustte uit met	heeft uitgerust met
beperken	beperkte	is beperkt
bijdragen	droeg bij	heeft bijgedragen
slagen in	slaagde in	is geslaagd
berekenen	berekende	heeft berekend

Substantief	Adjectief	Werkwoord
de ecologie	ecologisch	
het evenwicht	evenwichtig	
het materiaal	materieel	
het metaal	metalen	
de industrie	industrieel	
de recyclage	gerecycleerd	recycleren
het product		produceren
het verbruik		verbruiken
de samenleving		samenleven
het gif	giftig	vergiftigen
de verbranding	verbrand	verbranden

Vul de juiste preposities in

1. Onze voorouders leefden volgens het ritme van de natuur.
2. Er is een evenwicht tussen productie en consumptie.
3. Het verbruik van fossiele brandstoffen loopt op zijn eind.
4. De grondwatervervuiling groeide uit tot een groot probleem.
5. Zware metalen dringen het grondwater binnen.
6. Onder druk van de gemeenteraad werd een filter geplaatst.
7. Toxische deeltjes komen in de grond terecht.
8. Verbrandingsovens moeten uitgerust worden met een filter.
9. Ook de consument draagt zijn steentje bij.
10. Steven Vroman maakt elke dag gebruik van het openbaar vervoer.

Vul de juiste vorm van het woord in

1. Het is belangrijk dat we versleten auto's recycleren.
2. De ecologie van het bos is een kwetsbaar systeem.
3. Het verbreken van de kringloop kan nefast zijn voor de natuur.
4. De opslag van gevaarlijke goederen is een probleem.
5. Het vergif uit de bussen kan in de grond terechtkomen.
6. Door industriële schoorstenen komen toxische deeltjes in de lucht terecht.
7. De vervuiling van de rivier is door de waterzuivering afgenomen.
8. De productie van kunststoffen is nadelig voor het milieu.
9. Steven Vroman heeft zijn energieverbruik gehalveerd.
10. De berekening van je ecologische voetafdruk kan je motiveren om anders te gaan leven.

Weet je het nog?

1. mensen die vroeger leefden: onze voorouders
2. cyclus waarbij dezelfde toestand steeds terugkomt: kringloop
3. olie, hout en ijzererts zijn grondstoffen
4. iets op iets anders leggen: bedekken
5. kwik en lood zijn zware metalen
6. buis waardoor rook wordt afgevoerd: schoorsteen
7. een beetje: enigszins
8. een grens aan iets stellen, klein houden: beperken
9. aan iets meehelpen: *een steentje* bijdragen
10. jouw persoonlijke impact op het milieu: je ecologische voetafdruk

Vul de juiste preposities in

1. Het bestuur was er niet toe bereid een zuiveringsinstallatie aan te schaffen.
2. We mogen niet voortgaan met het storten van afval in de buurt van woonzones.
3. De omwonenden waren zich niet bewust van de ernst van de situatie.
4. Het milieuagentschap is ongerust over de toestand van de bossen in Europa.
5. De secretaresse stond in voor het goede verloop van de conferentie.
6. Dit materiaal is bestand tegen zeer hoge temperaturen.
7. Deze nieuwe milieuwet is niet vatbaar voor fraude.
8. De toestand van de bossen geeft aanleiding tot grote ongerustheid.
9. De grond werd gezuiverd van alle gifstoffen.
10. We moeten nu aanvangen met een sanering van de bodem.

DE WETENSCHAP

Wetenschappelijke termen

1. de wetenschap van de aarde: geografie
2. de wetenschap van de aardkorst: geologie
3. de wetenschap van de sterren en planeten: astronomie
4. de wetenschap van het menselijk denken: filosofie
5. de wetenschap van alles wat leeft: biologie
6. de wetenschap van de opvoeding: pedagogie
7. de wetenschap van de delfstoffen: mineralogie
8. de wetenschap van de ziekten van de geest: psychiatrie
9. de wetenschap die de volkeren beschrijft: antropologie
10. de wetenschap van de mens als natuurhistorisch wezen: etnologie
11. de wetenschap van de samenleving: sociologie
12. de wetenschap van de welvaart: economie
13. de wetenschap van de betekenis van woorden en symbolen: semantiek
14. de wetenschap van de welsprekendheid: retorica
15. de wetenschap van de godsdiensten: theologie
16. de wetenschap van het bereiden van geneesmiddelen: farmacie
17. de wetenschap van de bouw van het menselijk lichaam: anatomie
18. de wetenschap van de vergiften: toxicologie
19. de wetenschap van de verwerking van gegevens: statistiek
20. de wetenschap van de automatische regelings- en besturingssystemen: cybernetica

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. *genetisch heeft te maken met genetica of erfelijkheidsleer*
De drager van de erfelijke eigenschappen in een cel is het gen
een nakomeling is hetzelfde als een afstammeling
- § 2. *winstgevend is het tegengestelde van verlieslatend (B) / verliesgevend (NI)*
de concurrent is hetzelfde als de mededinger
verleend – Wat kun je nog verlenen? hulp / een gunst
farmaceutisch is hetzelfde als i.v.m. geneesmiddelen
- § 3. *een evolutie is hetzelfde als een geleidelijke ontwikkeling*
veetelers:
aardappelen telen: verbouwen
schapen telen: fokken
groenten telen: verbouwen
varkens telen: fokken
licentie is hetzelfde als vergunning
bezwaar is hetzelfde als bedenking
iets vrezen is hetzelfde als bang zijn voor iets
een aanvraag indienen – Wat kun je nog indienen? een voorstel / een klacht / je ontslag
een klier: speekselklier / traanklier / melkklier

- § 4. aan de basis van: *grondslag*
 investeren in iets *is hetzelfde als geld besteden aan iets*
 de gevolgen *is het meervoud van het gevolg*. Welk woord is geen synoniem? *moeilijkheid*
 de drager van een ziekte *staat niet in je woordenboek*. Kun je toch zeggen wat het betekent?
iemand die besmet is of die het gen heeft
royalty is in deze tekst een som geld
- § 5. Men gaat er nochtans van uit dat – *Wat is de betekenis? Men veronderstelt*
 het gaat gepaard met *is hetzelfde als het komt erbij*
 We mogen niet blind zijn voor *staat niet in je woordenboek*. Kun je raden wat het betekent?
we moeten het onder ogen zien, er rekening mee houden

Vul de juiste woorden in

Werkwoord

zich herinneren
 aan bod komen
 ingrijpen
 onderzoeken
 ontwikkelen
 verlenen
 manipuleren
 toebehoren
 voorspellen
 vreezen
 beperken
 indienen
 investeren
 stimuleren
 uitvinden
 ontdekken
 ervan uitgaan
 aanvallen
 lijken

Imperfectum

herinnerde zich
 kwam aan bod
 greep in
 onderzocht
 ontwikkelde
 verleende
 manipuleerde
 behoorde toe
 voorspelde
 vreesde
 beperkte
 diende in
 investeerde
 stimuleerde
 vond uit
 ontdekte
 ging ervan uit
 viel aan
 leek

Participium

heeft zich herinnerd
 is aan bod gekomen
 heeft ingegrepen
 heeft onderzocht
 heeft ontwikkeld
 heeft verleend
 heeft gemanipuleerd
 heeft toebehoord
 heeft voorspeld
 heeft gevreesd
 heeft beperkt
 heeft ingediend
 heeft geïnvesteerd
 heeft gestimuleerd
 heeft uitgevonden
 heeft ontdekt
 is ervan uitgegaan
 heeft aangevallen
 heeft geleken

Substantief

de genetica / het gen
 de bruikbaarheid
 de farmacie
 de toekomst
 de winst
 de financiën
 het medicijn
 de duidelijkheid
 de mogelijkheid
 de ethiek
 de moraal
 de bescherming
 de beperking
 de ingreep
 de basis
 de stimulans
 de investering

Adjectief

genetisch
 bruikbaar
 farmaceutisch
 toekomstig
 winstgevend
 financieel
 medicinaal
 duidelijk
 mogelijk
 ethisch
 moreel

Werkwoord

beschermen
 beperken
 ingrijpen
 baseren
 stimuleren
 investeren

Vul de juiste preposities in

1. Een gen is de drager van genetische informatie.
2. Ingrijpen in genetische informatie roept ethische vragen op.
3. Bedrijven proberen zichzelf tegen de concurrentie te beschermen.
4. De Harvard-muis behoort toe aan een farmaceutisch bedrijf.
5. De overheid verleende een octrooi voor de Harvard-muis.
6. De Europese Commissie is niet gelukkig met de situatie.
7. Genetische manipulatie is niet beperkt tot planten.
8. Het ziekenfonds betaalt de wetenschappers veel geld aan royalty's.
9. De overheid gaat ervan uit dat genetische manipulatie onvermijdelijk is.
10. We moeten niet blind zijn voor de mogelijke misbruiken.

Vul de juiste vorm van het woord in

1. In hoeverre wordt karakter door erfelijkheid bepaald?
2. Toen de universiteit geen subsidies meer kreeg heeft de minister ingegrepen.
3. Over de bruikbaarheid van de nieuwe kankertest bestaan nog veel vragen.
4. De farmaceutische bedrijven zoeken naar nieuwe medicijnen.
5. Onze visie op genetische manipulatie zal misschien nog evolueren.
6. De manipulatie van genen is geen sciencefiction meer.
7. De octrooiwetgeving is voor bedrijven een stimulans om meer te investeren in onderzoek.
8. De wetenschap onderzocht al in de vorige eeuw of iemands karakter genetisch bepaald is.
9. De ethiek heeft geen oplossing voor de vragen die wetenschappers zich stellen.
10. Het bedrijf misbruikte de wetenschapper die het product uitvond.

Weet je het nog?

1. substantief van manipuleren: manipulatie
2. het wordt doorgegeven door je ouders: het is erfelijk
3. het recht dat iemand als enige heeft op een uitvinding: het octrooi
4. jouw kinderen en de kinderen van je kinderen zijn jouw nakomelingen
5. zeggen dat iets gaat gebeuren: iets voorspellen
6. daarbij nog: bovendien
7. alleenrecht of gezelschapsspel: monopolie
8. tijdens die periode: gedurende die tijd
9. glazen pijpje dat je in een laboratorium vindt: proefbuis
10. verkeerd gebruik, slecht gebruik: misbruik

Vul een Latijns of Grieks voor- of achtervoegsel in

1. Een psychopaat is iemand die door een afwijkende karaktertrek een gevaar voor de maatschappij betekent.
2. Met een telescoop kun je heel ver kijken.
3. In het woordenboek staan woorden met een moeilijke uitspraak in fonetisch schrift.
4. Een ander woord voor filantroop is 'weldoener'.
5. Ik kan je gedachten lezen want ik ben telepathisch begaafd.
6. Hij houdt niet van zijn buurman; hij vindt hem heel antipathiek.
7. Volgens de christelijke godsdienst moet het huwelijk monogaam zijn.
8. Zijn gezicht is niet symmetrisch: zijn linkeroog is groter dan zijn rechteroog.
9. De politie startte met de reconstructie van de misdaad.
10. De internationale treinen rijden heel snel.
11. Na de geboorte van haar derde kind kreeg ze een postnatale depressie.
12. Hij schreef een biografie van de Senegalese schrijver Ben Okri.
13. Dit is geen echt schilderij maar een reproductie.

14. Gregoriaanse koren zongen alleen eenstemmig, maar later ontstond de polyfonie.
15. De dokter legde en druppeltje bloed onder de microscoop.

Latijnse termen

1. ad hoc: voor dit speciale geval
2. in optima forma: op zijn best
3. nolens volens: of je het nu wilt of niet
4. het nec plus ultra: het beste
5. ex aequo: met evenveel punten
6. status-quo: toestand waarin zich momenteel iets bevindt
7. contradictio in terminis: woord of uitdrukking met een tegenstrijdigheid erin
8. in casu: in dit geval
9. in concreto: in werkelijkheid
10. corpus delicti: voorwerp waarmee een misdaad werd gepleegd

HET VERKEER

1. iets over een andere boeg gooien – c
2. hard van stapel lopen – d
3. van wal steken – e
4. achter het net vissen – b
5. poolshoogte nemen – a

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. een woud *is een groot bos*
een weg aanleggen – *Wat kun je nog aanleggen? een tuin / een parkeerterrein / een spoorlijn*
beest *is hetzelfde als 'dier' / beest: soms negatief*
- § 2. er vallen doden – *Wat kan er nog 'vallen'? gewonden / een stilte / een schot*
te wijten gebruik je voor iets met een negatief gevolg
te danken gebruik je voor iets met een positief gevolg
aantonen – *Welk woord is geen synoniem in deze zin? aanvaarden*
- § 3. uitgerust met *is hetzelfde als voorzien van*
snelheidsbegrenzers: *toestel dat piept als je te snel rijdt of verhindert dat je te snel rijdt*
tegenstanders *is het tegengestelde van voorstanders*
iets stellen *is hetzelfde als beweren*
airbag: luchtkussen
ABS-systeem: *antiblokkeringssysteem*
- § 4. dwingen – *Vul de juiste preposities in:*
iemand tot iets dwingen
iemand dwingen om iets te doen
pakkans: *de kans dat je gepakt (beboet) wordt*
- § 5. ongewenst rijgedrag *begrijp je zeker wel. In welke combinaties wordt 'ongewenst' nog gebruikt?*
ongewenste zwangerschap / ongewenste intimiteiten
onbeschofterik / viezerik, slechterik, bangerik, flauwerik

Vul de juiste vormen in

Werkwoord	Imperfectum	Participium
aanleggen	legde aan	heeft aangelegd
voeden	voedde	heeft gevoed
wijten aan	weet aan	heeft geweten aan
vergroten	vergrootte	heeft vergroot
uitbreiden	breidde uit	heeft uitgebreid
verfijnen	verfijnde	heeft verfijnd
dwingen	dwong	heeft gedwongen
verhogen	verhoogde	heeft verhoogd
vaststellen	stelde vast	heeft vastgesteld
opstellen	stelde op	heeft opgesteld
betrappen	betrapte	heeft betrapt

treffen	trof	heeft getroffen
bestrijden	bestreed	heeft bestreden
wensen	wenste	heeft gewenst
bekijken	bekeek	heeft bekeken
confronteren	confronteerde	heeft geconfronteerd
filmen	filmde	heeft gefilmd
aankomen	kwam aan	is aangekomen

Substantief	Adjectief	Werkwoord
de techniek	technisch	
de strategie	strategisch	
de stress	stressvol	
de snelheid	snel	
de voeding		voeden
de toename		toenemen
de oorzaak		veroorzaken
de uitbreiding		uitbreiden
de overtreding		overtreden
de boete		beboeten
de patrouille		patrouilleren
de confrontatie		confronteren

Vul de juiste preposities in

1. Hij offerde al zijn vrije tijd op aan zijn hobby.
2. De soldaten worden ingezet om het werk sneller te doen gaan.
3. Per jaar vallen er zo'n vijftigduizend doden in het verkeer.
4. Dat is het equivalent van een middelgrote stad.
5. Als je gedronken hebt, vergroot je de kans op een ongeval.
6. Onze garage is uitgerust met de modernste apparatuur.
7. Een camera opgesteld achter een brug kan tot 80 % van de snelheidsduivels betrappen.
8. Op de Belgische autosnelwegen mag je 120 kilometer per uur rijden.
9. De politie is gestart met een nieuwe campagne.
10. Een goede chauffeur is zich bewust van de gevolgen van zijn rijgedrag.

Vul de juiste vorm van het woord in

1. Een snelheidstoename van 1 kilometer is al te veel.
2. Het filmen van chauffeurs onder invloed gebeurt door de politie.
3. Goede camera's horen tot de standaarduitrusting van de politie.
4. Snelheidsduivels moeten systematisch opgepakt worden.
5. De maatregel zal in de toekomst misschien uitgebreid worden tot personenwagens.
6. De technici van de autofabriek gingen in staking.
7. De automobilisten moeten gedwongen worden om hun snelheid aan te passen.
8. De politie heeft het alcoholmisbruik jarenlang bestreden.
9. De snelheidsduivel werd urenlang door de politie achtervolgd.
10. Ik werd al vijf keer wegens foutparkeren beboet.

Weet je het nog?

1. geen echte God maar een afgod (twee letters maar!)
2. iemand die werkt voor een ander maar daar niet voor betaald wordt: slaaf
3. een Nederlands woord voor expert: deskundige
4. iemand die tegen iets is, iemand die tegen iets vecht is een *tegenstander*
5. iets beweren: iets stellen

6. de kans dat je een boete krijgt: de pakkans
7. iets waarover de meningen erg uiteenlopen is controversieel
8. de manier waarop je rijdt is je rijgedrag
9. de plaats waar je naartoe wil is de plaats van bestemming
10. het geld dat je betaalt aan de politie: de boete

Vul de juiste preposities in

1. Ik heb jammer genoeg geen verstand van auto's.
2. Je moet rekening houden met files op de snelweg.
3. De belangengroep vestigde de aandacht van de minister op de problemen met de verkeersdrempels.
4. Het ongeval was te wijten aan de onvoorzichtigheid van de chauffeur.
5. Om te mogen deelnemen aan het rijexamen moet je 18 jaar oud zijn.
6. Er is in onze stad een groot gebrek aan fietspaden.
7. De politie is belast met de snelheidscontrole.
8. Op het rijden onder de invloed van alcohol staan hoge boetes.
9. De meeste nieuwe auto's zijn beveiligd tegen diefstal.
10. Ik ben verontrust over het aantal verkeersslachtoffers.

Vervang de onderstreepte stukjes tekst in de zinnen door de juiste term

1. mobiliteit / files
2. voorrang / zebrapad
3. pendelaars / openbaar vervoer
4. proces-verbaal / rijbewijs
5. boete / het voetpad (B) of trottoir (NI)
6. luchtvaartmaatschappij / schrappen
7. bagage / uitgestelde
8. spoorovergang / vertraging
9. chauffeurs / overtredingen
10. lijnvluchten / passagiers

OORLOG EN VREDE

Uitdrukkingen

1. iemand tegen je in het harnas jagen – b
2. voor iemand in de bres springen – e
3. iets in je schild voeren – a
4. zich verschansen achter – c
5. veld winnen – d

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. veroorzaken *is hetzelfde als teweegbrengen*
onnoemelijk leed *is heel groot leed*
de hoop op iets
Hopelijk zal het morgen mooi weer zijn.
Hij zal nooit slagen, het is hopeloos.
De koorts zakt, dat is erg hoopgevend.
Ik ben erg hoopvol over het resultaat.
ondertekenen betekent: je handtekening onder iets zetten
beletten – Welk woord is geen synoniem? oppassen
- § 2. economische depressie – Wat is geen synoniem? economisch bankroet
beheer:
een bibliotheek beheren
een instrument beheersen
zichzelf beheersen
een bedrijf beheren
een vreemde taal beheersen
een camping beheren
- § 3. slagkracht *staat niet in het woordenboek. Kun je toch raden wat het betekent? macht*
tal van nieuwe operaties *is hetzelfde als een groot aantal operaties*
oprichten *is hetzelfde als stichten. Wat kun je nog oprichten?*
een monument / een vereniging / een bedrijf
conferentie: *een soort vergadering*
een conferentie waar iedereen gelijk is: een rondetafelconferentie
een conferentie met hooggeplaatste personen: een topconferentie
een conferentie voor journalisten: een persconferentie
- § 4. moeizaam: *iets wat veel moeite kost*
moeiteloos: *iets wat weinig moeite kost*
voordien *is hetzelfde als voorheen*
achterstallig: *te laat*
- § 5. expertise *is hetzelfde als deskundigheid*
ter beschikking stellen *betekent door iemand laten gebruiken*
hij maakte over – Wat is geen synoniem van 'overmaken'? opmaken

Vul de juiste woorden in

Werkwoord

veroorzaken
resulteren
ondertekenen
straffen
binnenvallen
beletten
trachten
reguleren
oprichten
bedragen
mislukken
dalen
redden
stellen
schenken
overmaken
opdrogen

Imperfectum

veroorzaakte
resulteerde
ondertekende
strafte
viel binnen
belette
trachtte
reguleerde
richtte op
bedroeg
mislukte
daalde
redde
stelde
schonk
maakte over
droogde op

Participium

heeft veroorzaakt
heeft geresulteerd
heeft ondertekend
heeft gestraft
is binnengevallen
heeft belet
heeft getracht
heeft gereguleerd
heeft opgericht
heeft bedragen
is mislukt
is gedaald
heeft gered
heeft gesteld
heeft geschonken
heeft overgemaakt
is opgedroogd

Substantief

de oorzaak
het leed
het resultaat
de ondertekening
de verdediger
het beheer
de veiligheid
de duurzaamheid
de economie
de oprichting
het geloof
de afspraak
de mislukking
het optimisme
het enthousiasme
het achterstal
de invloed
de daling
de ondergang
de investering

Adjectief

veilig
duurzaam
economisch

gelovig

optimistisch
enthousiast
achterstallig

Werkwoord

veroorzaken
lijden
resulteren
ondertekenen
verdedigen
beheren

oprichten
geloven
afspreken
mislukken

beïnvloeden
dalen
ondergaan
investeren

Vul de juiste preposities in

1. De hoop op duurzame wereldvrede was groot.
2. Als het niet goed gaat met de economie is ook de vrede in gevaar.
3. De Verenigde Naties hebben tal van hulporganisaties in het leven geroepen.
4. Op enkele jaren tijd steeg het aantal interventies enorm.
5. Tal van landen zijn niet gelukkig met de hoge werkingskosten van de Verenigde Naties.
6. We moeten blijven geloven in de wereldvrede.
7. Na de mislukte conferentie was het pessimisme groot.
8. Sommige landen willen meer invloed op de organisatie.
9. Zelfs multinationals dragen de Verenigde Naties een warm hart toe.

10. We mogen niet toestaan dat de regeringen de controle over de Verenigde Naties uit handen geven.

Vul de juiste vorm van het woord in

1. Tijdens een oorlog zijn het niet alleen de soldaten die lijden.
2. De Verenigde Naties kunnen niet toelaten dat een land een ander land straffeloos binnenvalt.
3. De Verenigde Naties stellen zich op als de verdedigers van de wereldvrede.
4. Ook het beheer van de het milieu is belangrijk.
5. Het aantal interventies bedroeg meer dan honderd.
6. Ik heb mijn twijfels bij de rechtvaardigheid van deze wet.
7. Waaraan is de mislukking van de interventie te wijten?
8. Na de Tweede Wereldoorlog waren de landen erg optimistisch.
9. Als we niet opletten zal de organisatie ten onder gaan.
10. Verschillende experts vergaderden over het probleem.

Weet je het nog?

1. zo groot dat je er geen naam voor hebt: onnoemelijk
2. een belofte dat je iets zult doen: een verbintenis
3. zorgen dat iets niet gebeurt: iets beletten
4. vrede die lang blijft duren: duurzame vrede
5. iets doen bestaan, met iets beginnen: in het leven roepen
6. meer dan één, verschillende: tal van
7. wat moeilijk gaat: moeizaam
8. het finale einde: de ondergang
9. de kennis die een expert heeft: de expertise
10. de titel van de baas van de Verenigde Naties: secretaris-generaal

Vul de juiste preposities in

1. De man moest vluchten voor het politieke geweld in zijn land.
2. De oorlog begon met een aanval op de hoofdstad.
3. De vijand beschikte over chemische wapens.
4. Zij konden nog maar net ontkomen aan de dood.
5. Na de ondertekening van het verdrag kwam er een einde aan de gevechten.
6. De voltallige ministerraad beraadslaagde over het probleem.
7. De bevolking verdedigde zich met alle mogelijke middelen.
8. De doden werden begraven op het kerkhof van Diksmuide.
9. Het conflict tussen de verschillende partijen veroorzaakte heel wat problemen.
10. De onderhandelingen begonnen met een week vertraging.

Vul het juiste woord in

1. De soldaten kregen al maandenlang geen soldij meer en gingen daarom in staking.
2. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden alle Joden door de nazi's in concentratiekampen verzameld.
3. De soldaat werd door de krijgsraad veroordeeld voor het niet vervullen van zijn taak.
4. De soldaten waren in een oude school gelegd.
5. De kantine voor legerofficieren noemt men ook de mess.
6. De spionnen werden door de vijand gefusilleerd.
7. Tijdens de religieuze feestdagen hielden de vijandige partijen een wapenstilstand van een week in acht.
8. Prinses Diana was lid van een vereniging die streed tegen het gebruik van landmijnen.
9. Een schip waarvan vliegtuigen kunnen opstijgen noemt men een vliegdekschip.

10. Na de topontmoeting tussen de president van de Verenigde Staten en Rusland werd een vredesverdrag ondertekend.
11. Het leger bestaat uit drie grote afdelingen: de luchtmacht, de zeemacht en de landmacht.
12. Het regime voerde een vijandige politiek ten opzichte van het buurland.
13. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd er een alliantie gevormd tussen Groot-Brittannië en Frankrijk.
14. In sommige landen ontvoeren de rebellen kinderen en tieners en die misbruiken ze later dan als kindsoldaten.
15. De ceremonie naar aanleiding van de aankomst van de buitenlandse staatshoofden duurde uren.
16. Wie zich wil aanmelden voor de rekrutering om bij het leger te gaan, moet eerst een bewijs van goed gedrag voorleggen.
17. Milosevic werd ervan beschuldigd de aanzet te hebben gegeven tot een etnische zuivering.
18. De dreiging die uitging van de aanwezigheid van de rebellen in de bossen leidde ertoe dat de inwoners wegluchtten.
19. De officieren werden door het tribunaal van de Verenigde Naties verhoord in verband met 'misdaden tegen de mensheid'.
20. De guerrilla's van het Lichtend Pad hebben in Peru veel slachtoffers gemaakt.

HET WERK

Uitdrukkingen

1. de handen uit de mouwen steken
2. het ijzer smeden als het heet is
3. op je lauweren rusten
4. de laatste loodjes wegen het zwaarst
5. rust roest

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. de vakbond vertegenwoordigt de rechten van de werknemers – *Kun je de namen van de vakbonden die in de tekst vermeld staan, voluit schrijven?*
FNV: Federatie van de Nederlandse Vakverenigingen
ACV: Algemeen Christelijk Vakverbond
ABVV: Algemeen Belgisch Vakverbond
arbeidsduurverkortung is het tegengestelde van arbeidsduurverlenging
herverdeling – ‘her’ heeft hier de betekenis: opnieuw
beschikbaar: je kunt er over beschikken / je kunt er gebruik van maken
- § 2. aan de gang houden: draaiende houden
bestedt: dit werkwoord gebruik je vooral in verband met ‘tijd’ en ‘geld’
je kunt geld besteden of uitgeven
je kunt tijd besteden of doorbrengen
je kunt ook ‘zorg’ of ‘aandacht’ besteden aan iets
kostprijs: de kostprijs van een product is de prijs die betaald wordt om het product te maken
wanverhouding – een slechte verhouding
- § 3. warenhuis – dat is een soort winkel
personeel: alle werknemers samen
Welke twee belangrijke soorten werknemers vind je meestal in een fabriek?
arbeiders / bedienden
het (niet) eens zijn over iets is hetzelfde als (niet) akkoord gaan
- § 4. Arbeidsherverdeling ‘bestaat in alle maten en gewichten’ – Betekent dat er allerlei soorten arbeidsherverdeling zijn
flexibele werktijden – Wat betekent dit in de praktijk? Geef een voorbeeld.
bijvoorbeeld starten tussen 8 en 10 uur, stoppen tussen 16 en 18 uur
tijdskrediet: je mag tijdens je loopbaan een pauze inlassen
perspectief is hetzelfde als vooruitzicht
verplaatsingskosten (B) / voorrijkosten (NL) zijn kosten die je maakt om naar het werk te gaan
- § 5. afwezig is het tegengestelde van aanwezig
onafwendbaar: je kunt het niet meer tegenhouden of stoppen

Werkwoord	Imperfectum	Participium
invoeren	voerde in	heeft ingevoerd
herverdelen	herverdeelde	heeft herverdeeld
bestrijden	bestreed	heeft bestreden
besteden	besteedde	heeft besteed
verdelen	verdeelde	heeft verdeeld
afdwingen	dwong af	heeft afgedwongen
opkomen voor	kwam op voor	is opgekomen voor
bestaan	bestond	heeft bestaan
twijfelen	twijfelde	heeft getwijfeld
werven	wierf	heeft geworven
erkennen	erkende	heeft erkend
doorbrengen	bracht door	heeft doorgebracht
doorzetten	zette door	heeft doorgezet
Substantief	Adjectief	Werkwoord
de invoering		invoeren
de verkorting		verkorten
de beschikbaarheid	beschikbaar	
de strijd		bestrijden
de werkloosheid	werkloos	
de automatisering		automatiseren
de industrie	industrieel	
het loon		verlonen
onbetaalbaarheid	onbetaalbaar	
de herverdeling		herverdelen
de verdeling		verdelen
de ruil		ruilen
de drukte	druk	
de financiën	financieel	
de stimulans		stimuleren
de flexibiliteit	flexibel	
de betekenis		betekenen
de uitgave		uitgeven
de twijfel		twijfelen
het behoud		behouden
de afwezigheid	afwezig	
de werving		werven
de trend	trendy	

Vul de juiste preposities in

1. De kortere werkweek werd aan het einde van de vorige eeuw ingevoerd.
2. Sommige bedrijven besteden maar een klein bedrag aan veiligheid.
3. De arbeidsherverdeling is voor alle werknemers een droom.
4. In sommige landen moeten de werknemers maar 32 uur, verdeeld over vier dagen, komen werken.
5. In ruil voor een premie voeren bedrijven een algemene werktijdverkorting in.
6. De vakbonden zijn het er niet over eens wie de arbeidsvermindering moet betalen.
7. Vakbonden komen op voor een kortere werkweek.
8. De uitgaven voor het vervoer van onderdelen zijn in onze firma te hoog.
9. Ze staan positief ten opzichte van deeltijdwerk met loonverlies.
10. De tijd die we op kantoor doorbrengen is al sterk verminderd.

Schrijf de juiste vorm van het woord

1. De arbeiders willen in de eerste plaats de werkgelegenheid behouden.
2. Arbeidsherverdeling past ook in de strijd tegen zwartwerk.
3. We kunnen niet beschikken over het rapport van de minister.
4. Het is jammer dat onze dienst geautomatiseerd wordt.
5. De industriële productie kan door enkele werknemers aan de gang gehouden worden.
6. De kortere werkweek werd afgedwongen na lange stakingen van de arbeiders.
7. Het stimuleren van de werkgelegenheid is de grootste bezorgdheid van de vakbond.
8. De verplaatsingskosten (B) / voorrijkosten (NL) vormen voor veel werknemers een grote aanslag op hun budget.
9. Zonder huishoudelijke hulp is het niet gemakkelijk voor gezinnen om met twee te gaan werken.
10. De afwezigheid van werknemers houdt een rechtstreeks verband met de werkdruk.

Weet je het nog?

1. iets waarover je niet mag praten: een taboe
2. de nieuwe verdeling van de arbeid: de herverdeling
3. het invoeren van computers die werknemers vervangen: de automatisering
4. alle voorzieningen van de overheid om armoede te bestrijden: de sociale zekerheid
5. je krijgt er iets anders voor in de plaats: in ruil voor
6. nu maar later misschien niet meer: voorlopig
7. de vertegenwoordigers van de regering: de overheid
8. verleidelijk: aantrekkelijk
9. iemand in dienst nemen: werven
10. toegeven dat het zo is: erkennen

Mannelijke en vrouwelijke vormen

1. kok – kokkin
2. laborante – laborant
3. redacteur – redactrice
4. bibliothecaresse – bibliothecaris
5. student – studente
6. musicus – musicienne
7. politicus – politica
8. presentator – presentatrice
9. danser – danseres
10. historica – historicus
11. dirigente – dirigent
12. kassierster (B) / caissière (NL) – kassier

Beroepen

1. iemand die voor het vervoer van dingen zorgt: transporteur
2. iemand die een onderzoek doet door mensen een heleboel vragen te stellen: enquêteur
3. iemand die de leiding heeft over de uitvoering van een toneelstuk of de opname van een film: regisseur
4. iemand die aanwijzingen geeft over hoe iets gedaan moet worden, bijvoorbeeld iemand die je leert autorijden: instructeur
5. iemand die raad geeft: adviseur
6. iemand die een land in het buitenland vertegenwoordigt: ambassadeur
7. iemand die in de rechtbank optreedt in naam van de aanklager: procureur
8. iemand die auto's en machines herstelt: reparateur
9. iemand die misdadigers opspoorde: rechercheur

10. iemand die in de trein de kaartjes controleert: controleur

Vul de juiste preposities in

1. Denk je dat hij een kans maakt op die job?
2. Ik moet nog een beetje wennen aan mijn nieuwe job.
3. Meer dan honderd mensen solliciteerden voor / naar die job.
4. Ik erger mij aan de lange wachttijden bij het arbeidsbureau.
5. De vakbond was gekant tegen het voorstel van de directie.
6. We moeten ervan uitgaan dat de werknemers mee zullen werken aan dit plan.
7. Gediplomeerde kappers komen in aanmerking voor deze job.
8. De vakbond ging niet akkoord met de nieuwe werkuren.
9. De secretaresse had een hekel aan telefoneren.
10. De werkgever mag geen misbruik maken van zijn werknemers.

DE MEDIA

Uitdrukkingen

1. geen blad voor de mond nemen
2. iets in twijfel trekken
3. de waarheid verdraaien
4. iets ter sprake brengen
5. iemand in vertrouwen nemen

Quiz

1. voetbal / balpen
2. stadsbus / bushalte
3. kookpot / potpourri
4. noordenwind / windstil
5. smeergeld / geldbedrag

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. een mailtje *is een berichtje dat je verstuurt op de computer*
satelliet – *Om televisieprogramma's die via een satelliet worden verzonden, op je televisietoestel te krijgen heb je een schotelantenne nodig.*
bij iemand in de smaak vallen – *Welk woord is geen synoniem? beproeven*
- § 2. je richten op iets *is hetzelfde als je aandacht op iets vestigen*
gevoeligheden *is het meervoud van gevoeligheid*
fabrikant *is iemand die iets fabriceert*
symbool – *Een hart is een symbool voor de liefde*
vrijheidsdrang – *een drang is een sterk verlangen naar iets*
gaucho – *Is er volgens jou een verschil tussen een cowboy en een gaucho?*
cowboy: Noord-Amerikaans / gaucho: Zuid-Amerikaans
Beiden houden zich met 'vee' bezig – een cowboy heeft het imago van een avonturier een gaucho heeft het imago van een arme jongen.
- § 3. prominent: *duidelijk aanwezig*
meermaals – *Welk woord is geen synoniem? soms*
- § 4. ouderpaar *bestaat uit een vader en een moeder*
pasgeboren – *pas betekent hier hetzelfde als juist*
het geluk een handje helpen: *niet rekenen op geluk alleen*
- § 5. aan te prijzen – *Aanprijzen is hetzelfde als aanbevelen*
hype: *plotselinge en overvloedige aandacht voor een product*

Werkwoord

bekoren
verbergen
zich richten tot

Imperfectum

bekoorde
verborg
richtte zich tot

Participium

heeft bekoord
heeft verborgen
heeft zich gericht tot

afhaken	haakte	heeft afgehaakt
ondertekenen	ondertekende	heeft ondertekend
vermelden	vermeldde	heeft vermeld
voorstellen	stelde voor	heeft voorgesteld
aanbieden	bood aan	heeft aangeboden
aanprijzen	prees aan	heeft aangeprezen

inhuren	huurde in	heeft ingehuurd
---------	-----------	-----------------

Substantief	Adjectief	Werkwoord
de mail		mailen
het bewustzijn	bewust	
de consument	consumeren	
de bekoring		bekoren
het grapje	grappig	
de humor	humoristisch	
het product		produceren
de gevoeligheid	gevoelig	
de introductie		introduceren
de koper		kopen
de literatuur	literair	
de vrijheid	vrij	
het contract	contractueel	
het aanbod		aanbieden
de creatie		creëren
de fabrikant		fabriceren

Vul de juiste preposities in

1. Sommige advertenties vallen niet bij iedereen in de smaak.
2. Veel televisiekijkers haken af als er te veel reclame op de buis komt.
3. Valt over dit product wel iets goeds te vertellen?
4. Reclamemakers moeten rekening houden met culturele verschillen.
5. In het contract met onze firma stond dat de reclame internationaal gericht moest zijn.
6. Iedereen wil een graantje meepikken van deze nieuwe trend.
7. In ruil voor een grote som geld prijzen de studenten de lening aan.
8. De reclamemaker sprak op een positieve manier over het product.
9. Het reclamebureau probeert een hype te creëren rond het nieuwe drankje.
10. Ik plaats vraagtekens bij deze reclamecampagne.

Vul de juiste vorm van het woord in

1. De advertentie werd door miljoenen mensen bekeken.
2. Welke invloed heeft deze reclame op jouw bewustzijn?
3. Advertenties met te veel bloot vind ik smakeloos.
4. Die nieuwe advertentie heeft heel wat consumenten bekoord om de auto te kopen.
5. Het boek van Fay Weldon had een verborgen boodschap.
6. De fabriek heeft contact opgenomen met een nieuw reclamebureau.
7. Hij is opgegroeid in Zuid-Amerika.
8. Wat is de betekenis van deze boodschap?
9. Het bedrijf betaalt jonge mensen om over zijn product te spreken.
10. Ook het toerisme heeft behoefte aan reclame die internationaal bruikbaar is.

Weet je het nog?

1. aantrekkelijk zijn voor iemand, aantrekken: bekoren
2. wat je verkiest heeft jouw voorkeur
3. grapje met woorden, verwisselen van betekenissen van woorden: woordspeling
4. zorgen dat niemand het ziet: iets verbergen
5. het hart is een symbool voor de liefde
6. Superman is een echte held
7. de manier om iets te doen: methode
8. internationaal woord voor reukwater: parfum
9. ook van iets profiteren: een *graantje* meepikken
10. in elk geval: tenminste

Vul de juiste preposities in

1. De consument is gesteld op zijn privacy.
2. De advertentie gaf geen details over de technische kwaliteiten van de auto.
3. In reactie op de advertentie stuurden duizenden een sms-bericht.
4. De reclamemaker is niet bezig met het nut, maar met het imago van het product.
5. Niet alle consumenten hebben behoefte aan modieuze kleren.
6. Test-Aankoop maakt de consumenten er attent op dat deze reclame erg misleidend is.
7. Bent u op de hoogte van de laatste nieuwtjes?
8. Nog veel te weinig consumenten zijn geabonneerd op een krant of tijdschrift.
9. Aan die beschrijving van het product kan ik niets toevoegen.
10. Meisjes krijgen soms het gevoel dat ze moeten voldoen aan het ideaalbeeld dat in de reclame voorgespiegeld wordt.

Versterkte adjectieven

1. droog: kurkdroog
2. donker: aardedonker, pikdonker
3. jong: piepjong
4. stil: muisstil
5. mooi: bloedmooi
6. hard: keihard
7. koud: ijskoud
8. scherp: messcherp
9. mager: graatmager
10. arm: straatarm
11. duur: peperduur
12. lief: poeslief
13. bang: doodsbang
14. vlug: vliegensvlug
15. zoet: suikerzoet
16. heet: snikheet
17. rood: bloedrood
18. helder: glashelder
19. recht: kaarsrecht
20. blauw: hemelsblauw

Versterkte adjectieven

1. heel mooi: bijzonder mooi
2. heel jammer: verschrikkelijk jammer
3. enorm verstandig: buitengewoon verstandig

4. enorm koud: vreselijk koud
5. erg gelukkig: intens gelukkig
6. erg verdrietig: ontzettend verdrietig
7. zeer moeilijk: uiterst moeilijk
8. zeer gemakkelijk: reuze gemakkelijk
9. nogal blij: behoorlijk blij
10. nogal rijk: best rijk

DE INFORMATICA

Uitdrukkingen

1. kennismaken met iemand
2. niet beter weten of
3. iemand iets laten weten
4. iemand door en door kennen
5. iets te kennen geven
6. kennisnemen van iets
7. iets te weten komen

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. futuroloog: *iemand die de toekomst bestudeert*
Ook nog: *socioloog, filoloog, psycholoog...*
aankoop is *het tegengestelde van verkoop*
regelen – Welk woord is geen synoniem? *verbieden*
het isolement: *het geïsoleerd (helemaal alleen) zijn*
- § 2. *toegang / ingang / uitgang*
uit de hand lopen: *niet meer onder controle zijn*
experimenteren – *Een dier waarmee je experimenteert is een proefkonijn*
doorspelen: *doorgeven*
de boodschap is *hier niet iets wat je koopt, maar iets wat je meedeelt*
- § 3. hiërarchisch *heeft te maken met volgorde van belangrijkheid*
De groep die de burgemeester advies geeft is de gemeenteraad.
De groep die de bedrijfsleiders advies geeft is de raad van beheer.
het sleutelwoord: *belangrijk woord*
- § 4. het nadeel is *het tegengestelde van het voordeel*
een kopje kleiner maken: *uitschakelen*
reus: *reuzegroot, reuzeblij, reuzegelukkig...*
drijven: *in een bepaalde richting duwen*
iets weigeren: *iets niet willen doen*
- § 5. leerrijk – ook: *vindingrijk, invloedrijk, troostrijk*

Werkwoord

communiceren
vervangen
regelen
experimenteren
doorspelen
versturen
delen
karakteriseren
vervelen

Imperfectum

communiceerde
verving
regelde
experimenteerde
speelde door
verstuurde
deelde
karakteriseerde
verveelde

Participium

heeft gecommuniceerd
heeft vervangen
heeft geregeld
heeft geëxperimenteerd
heeft doorgespeeld
heeft verstuurd
heeft gedeeld
heeft gekarakteriseerd
heeft verveeld

bieden	bood	heeft geboden
controleren	controleerde	heeft gecontroleerd
drijven	dreef	is / heeft gedreven
eisen	eiste	heeft geëist
weigeren	weigerde	heeft geweigerd
opnemen	nam op	heeft opgenomen
voorstellen	stelde voor	heeft voorgesteld
surfen	surfte	heeft gesurft
oefenen	oefende	heeft geoefend

Substantief	Adjectief	Werkwoord
de toekomst	toekomstig	
de militair	militair	
de veiligheid	veilig	
de vrijheid	vrij	
de communicatie		communiceren
de hiërarchie	hiërarchisch	
de aankoop		aankopen
de kennis		kennen
het nadeel	nadelig	
het experiment		experimenteren
de controle		controleren
de eis		eisen
de opname		opnemen

Vul de juiste preposities in

1. In de bibliotheek krijgt iedereen gratis toegang tot het internet.
2. Is het mogelijk om gegevens op een veilige manier op te slaan?
3. Op Wikipedia vind je een schat aan informatie.
4. Deze site heeft veel te bieden aan informatie.
5. Er zijn veel voordelen aan betalen met je smartphone.
6. Online bedrijven eisen van de leveranciers uitzonderlijke voorwaarden.
7. Al bij al ben ik heel tevreden over mijn nieuwe tablet.
8. Op elk moment van de dag kun je met iemand op het internet een spelletje spelen.
9. Mijn favoriete schaakpartner woont aan de andere kant van de wereld.
10. Wil je een universitair diploma behalen? Dan kun je je ook inschrijven voor een online cursus.

Vul de juiste vorm van het woord in

1. De communicatie tussen de bank en de klant loopt alleen nog via het internet.
2. De leerkracht was ziek en de directeur moest naar een vervanger zoeken.
3. De helpdesk heeft voor mij geregeld dat de technicus binnen twee uur langskomt.
4. De school heeft een nieuwe server aangekocht.
5. Voor de aansluiting op het internet betaal je maandelijks een vaste som.
6. Na een korte periode konden ook gewone burgers gebruikmaken van het Amerikaanse netwerk.
7. Het experiment met de telescopen werd door tientallen wetenschappers gevolgd.
8. Hij staat aan de top van de hiërarchie van zijn bedrijf.
9. Het toezicht op de werking van het bedrijf is in handen van de directie.
10. De weigering van het hotel om te betalen aan Booking.com zorgde ervoor dat alle gegevens van de site verdwenen.

Weet je het nog?

1. een Nederlands woord voor mondiaal: wereldwijd

2. je hebt het niet meer onder controle: het loopt uit de hand
3. een Nederlands woord voor 'data': gegevens
4. een mededeling, een bericht: een boodschap
5. typeren, kenmerken: karakteriseren
6. alles wat je weet tezamen: je kennis
7. niet weten wat je moet doen: je vervelen
8. iemand overwinnen: een kopje kleiner maken
9. wat je aanbiedt, wat je kunt verkopen: het aanbod
10. je kunt er veel van leren: het is leerrijk

Extra woordenschat

1. Met een scanner kun je foto's en tekeningen in je computerprogramma brengen.
2. Een database is een verzameling van gegevens.
3. U kunt de nodige informatie opzoeken op onze internetsite.
4. Een mailadres bevat altijd een naam gevolgd door een apenstaartje.
5. De grootte van het scherm wordt uitgedrukt in inch of duim.
6. Met een reken(blad)programma kun je gegevens verwerken in grafieken of tabellen.
7. Een softwareconsulent zorgt dat de programma's aangepast zijn aan de noden van een bedrijf.
8. Op het internet kun je met andere gebruikers chatten over allerlei onderwerpen.
9. Een virus is een programma dat andere programma's in de war kan sturen.
10. De printer zet de gegevens ook nog eens op papier.
11. De computer als voorwerp – zonder programma's – noemt men de hardware.
12. Met behulp van de muis kan men het pijltje over het scherm doen bewegen.
13. Wil je met de computer werken? Dan moet je hem in ieder geval eerst opstarten.
14. Je kunt nu ook op het internet surfen via je mobiele telefoon of je tablet.
15. Met een tekstverwerker kun je je brief een mooie lay-out geven.

Sommige termen uit de computerwereld hebben toch een Nederlands equivalent. Ken je het?

1. laptop: draagbare computer (ev. schootcomputer)
2. wordprocessing: tekstverwerking
3. hard disc: harde schijf
4. screen: scherm
5. browser: zoekprogramma
6. save: opslaan
7. delete: wissen
8. internetprovider: verdeler
9. e-mail: elektronische post
10. file: bestand

DE KUNST

Uitdrukkingen

1. kleur bekennen – d
2. iets uit de doeken doen – a
3. een vertekend beeld geven – e
4. ergens lak aan hebben – c
5. model staan voor iets – b

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. niet minder dan – *het bedrag is groot*
veilen – *Welke zaken kunnen nog worden geveild? groenten / antiek / oldtimers...*
belegger – *Waar kun je allemaal 'beleggen'? goud, huizen, aandelen, diamant...*
- § 2. opbouwen – *Wat kun je opbouwen? een vriendenkring / een bedrijf*
opbouwen is het tegengestelde van afbreken
overheidssteun – *subsidie*
concurreren is *hetzelfde als wedijveren*
grof geld is *een heel grote som*
geliefkoosd – *Welk woord is geen synoniem? lief*
voorgoed: *voor altijd*
- § 3. waardevol is *het tegengestelde van waardeloos*
op de kop tikken: *goedkoop kunnen kopen*
een kist waarin geld en juwelen zitten is een juwelenkist
een kist voor hamers, schroevendraaiers enzovoort is een gereedschapskist
- § 4. parasol – *voor de zon*
paraplu – *voor de regen*
een vallei – *Een vallei is een dal tussen twee bergen*
iets bedekken – *Iets ergens over leggen*
een boon – *voorbeeld: koffieboon, prinsessenboon, sperzieboon*
de meningen zijn verdeeld *betekent dat iedereen er anders over denkt*
- § 5. de getijden – *dat zijn eb en vloed*

Werkwoord

bespreken
overladen
veilen
instorten
lijken
opbouwen
concurreren
verdwijnen
op de kop tikken
oprollen

Imperfectum

besprak
overlaadde
veilde
stortte in
leek
bouwde op
concurrerde
verdween
tikte op de kop
rolde op

Participium

heeft besproken
heeft overladen
heeft geveild
is ingestort
heeft geleken
heeft opgebouwd
heeft geconcurrerd
is verdwenen
heeft op de kop getikt
heeft opgerold

tonen	toonde	heeft getoond
zich bevinden	bevond zich	heeft zich bevonden
bedekken	bedekte	heeft bedekt
appreciëren	apprecieerde	heeft geapprecieerd
mijmeren	mijmerde	heeft gemijmerd

Substantief	Adjectief	Werkwoord
de discretie	discreet	
de bespreking		bespreken
de belegging		beleggen
de veiling		veilen
de oorsprong	oorspronkelijk	
de schenking		schenken
de verzameling		verzamelen
de concurrentie		concurreren
de voorzitter		voorzitten
het gemak	gemakkelijk	
de decoratie	decoratief	
de mening		menen
de appreciatie		appreciëren
de majesteit	majestueus	
de mijmering		mijmeren

Vul de juiste preposities in

1. Ik vroeg de kunstenaar in alle discretie naar de prijs van het beeldhouwwerk.
2. Het schilderij lijkt helemaal niet op jou!
3. Ik probeer met weinig middelen een kunsthandel te beginnen.
4. De stad kocht het nieuwste werk van Jan Fabre aan.
5. Musea moeten concurreren met kunstverzamelaars die vaak grof geld betalen voor een werk.
6. Met weinig middelen bouwde de minister een collectie muziekinstrumenten op.
7. Hedendaagse kunstenaars willen hun werk ook buiten het museum tonen.
8. Het bekendste kunstwerk van Jan Fabre bevindt zich in Brussel.
9. Hij bedekte het plafond met dode kevers.
10. 'De diepe fontein' loopt om het uur leeg en weer vol.

Vul de juiste vorm van het woord in

1. Mijn duurste aankoop was een gouden ring.
2. Japanse zakenlui investeren graag in kunst.
3. Het portretteren van rijke mensen was een belangrijke bron van inkomsten voor Antoon Van Dyck.
4. Een handelaar in kunst moet altijd discreet zijn.
5. Het schilderij is al jarenlang in de kluis van de bank verdwenen.
6. De voorzitter was blij met het werk van de kunstenaar en zij wilde hem niet betalen.
7. Het bekendste kunstwerk ter wereld is misschien wel de Mona Lisa.
8. Een echte kunstliefhebber gaat naar alle belangrijke tentoonstellingen.
9. De appreciatie van een kunstenaar is belangrijk voor zijn zelfvertrouwen.
10. Pieter Paul Rubens heeft veel majestueuze portretten geschilderd.

Weet je het nog?

1. iets openbaar verkopen aan diegene die er het meest voor wil betalen: veilen
2. de verzameling kunstwerken van een museum: de collectie
3. bijna niet: nauwelijks

4. voor altijd: voorgoed
5. een vrouwelijke voorzitter: voorzitster
6. van deze tijd: hedendaags
7. iets neerzetten: plaatsen
8. iedereen denkt er anders over: de meningen zijn verdeeld
9. constructie die water spuit, bijvoorbeeld in het park: de fontein
10. beetje filosofisch nadenken: mijmeren

Vul de juiste preposities in

1. De impressionisten hadden een grote invloed op Van Gogh.
2. Deze kunstenaar heeft een afkeer van alle onnatuurlijke materialen.
3. Ik heb geen verstand van kunst.
4. De expositieruimte voldeed niet aan de vereisten van de kunstenares.
5. Alle politici werden uitgenodigd op / voor de vernissage.
6. Het oordeel van de criticus over deze kunstenaar is erg positief.
7. De beeldhouwer was urenlang bezig met het voorbereiden van het materiaal.
8. Van Gogh hield ervan te schilderen in de vrije natuur.
9. De hele verzameling werd door de erfgenamen van de hand gedaan.
10. De prijs werd uitgereikt aan de meest verdienstelijke kunstenaars.

DE ECONOMIE

Uitdrukkingen

1. zijn schaapjes op het droge hebben – e
2. een appeltje voor de dorst – a
3. geen rooie duit hebben – b
4. je eigen boontjes doppen – d
5. de balans opmaken van iets – c

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. repareren: *herstellen*
rechtstreeks *is hetzelfde als direct*
Welk woord is het tegengestelde? indirect / onrechtstreeks (B)
kleinschalig *is het tegengestelde van grootschalig*
iets omzeilen *komt uit de wereld van de scheepvaart*
- § 2. staan voor *is hetzelfde als betekenen*
uitwisseling – *je geeft één ding in ruil voor een ander ding*
ontstond *komt van het werkwoord 'ontstaan' en dat betekent 'beginnen te bestaan'*
diensten aanbieden – *Wat kun je nog aanbieden? een etentje / geld / je ontslag*
- § 3. een stapje verder gaan: *nog meer doen*
een gezellige boel *is positief*
tegelijk *betekent 'op hetzelfde moment'*
ingaan tegen iets – *kritiek hebben op iets en daarnaar handelen*
- § 4. iets ondersteunen – *de steun*
een platform op het internet – *voorbeelden: een forum, een opiniepagina*
- § 5. de nadruk ligt op – *nadruk is hetzelfde als het accent*

Werkwoord	Imperfectum	Participium
delen	deelde	heeft gedeeld
repareren	repareerde	heeft gerepareerd
baseren	baseerde	is gebaseerd
trachten	trachtte	heeft getracht
omzeilen	omzeilde	heeft omzeild
ontstaan	ontstond	is ontstaan
verdienen	verdiende	heeft verdiend
herstellen	herstelde	heeft hersteld
aanbieden	bood aan	heeft aangeboden
omkijken	keek om	heeft omgekeken
ingaan	ging in	is ingegaan
belanden	belandde	is beland
ondersteunen	ondersteunde	heeft ondersteund
investeren	investeerde	heeft geïnvesteerd
opnemen	nam op	heeft opgenomen

ophalen	haalde op	heeft opgehaald
Substantief	Adjectief	Werkwoord
de economie	economisch	
de reparatie		repareren
de basis		baseren
de kleinschaligheid	kleinschalig	
de activiteit	actief	
de uitwisseling		uitwisselen
het ontstaan		ontstaan
de herstelling		herstellen
het onderhoud		onderhouden
de verdienste		verdienen
het aanbod		aanbieden
de gezelligheid	gezellig	
de bruikbaarheid	bruikbaar	gebruiken
de steun		ondersteunen
het bedrag		bedragen
de investering		investeren
de bekendheid	bekend	
de opname		opnemen
de ophaling		ophalen
de nadruk		benadrukken
de gemeenschap	gemeenschappelijk	
het individu	individueel	

Vul de juiste preposities in

1. In de deeleconomie delen mensen hun spullen met elkaar.
2. Veel nieuwe initiatieven zijn gebaseerd op het idee dat we niet alles zelf moeten doen of hebben.
3. In de deeleconomie gaat het vaak om kleinschalige projecten.
4. LETS staat voor 'lokaal uitwisselingssysteem'.
5. Dingen doen voor (met) elkaar kan je veel voldoening geven.
6. Mijn vader kijkt al jaren niet meer naar zijn fiets om, maar toch mag ik hem niet gebruiken.
7. De initiatiefnemers van crowdfunding willen ook ingaan tegen de macht van de banken.
8. Gewone mensen kunnen investeren in de projecten van hun vrienden en kennissen.
9. Fans kregen in ruil daarvoor kaartjes voor optredens.
10. In de deeleconomie ligt de nadruk niet op het individu.

Vul de juiste vorm van het woord in

1. De reparatie van mijn fiets was gratis: mijn buurman deed het in ruil voor een etentje.
2. De basis van de deeleconomie is het idee dat iedereen wel iets te bieden heeft.
3. De activiteiten van de verschillende LETS-groepen worden op het platform geregistreerd.
4. Het ontstaan van de ruileconomie ligt in het begin van de eenentwintigste eeuw.
5. Het is de verdienste van de initiatiefnemers dat de Geefpleinen zoveel succes hebben.
6. Ik hou van de gezelligheid van de rommelmarkt.
7. Wie nog iets nodig heeft kan het op het Geefplein misschien vinden.
8. Toen hij blind werd, belandden al zijn boeken op de rommelmarkt.
9. De buurman bood mij zijn hulp aan, maar ik weigerde.
10. De deeleconomie is in elk geval een succesrijke (succesvolle) formule.

Weet je het nog?

1. direct, zonder omwegen: rechtstreeks

2. proberen: trachten
3. op een slimme manier vermijden: omzeilen
4. iets geven en iets anders daarvoor in ruil krijgen: uitwisselen
5. iets willen geven: iets aanbieden
6. een gezellige situatie: een gezellige boel
7. op hetzelfde moment: tegelijk
8. je kunt het gebruiken: het is bruikbaar
9. een steun geven: ondersteunen
10. het accent: de nadruk

Woordenschat in verband met geld

1. getal dat een honderdste deel aanduidt: het percentage
2. rekening die je moet betalen: de factuur
3. geldige betaalmiddelen: de valuta
4. bewijs dat je geld hebt geïnvesteerd in een onderneming: het aandeel
5. overzicht van de verrichtingen op je rekening: het dagafschrift
6. alle waardepapieren die je bezit samen: de portefeuille
7. geld dat voor een bepaald doel bestemd is: het fonds
8. een instelling die voor jou je geld bewaart en uitleent: de bank
9. waardevermindering van het geld: de inflatie
10. rente die je krijgt voor een aandeel: het dividend
11. interest: de rente
12. belastingdienst: de fiscus
13. verschil tussen uitgaven en ontvangsten, de overschot: het saldo
14. waarde van de goederen die door een handelaar per jaar verkocht worden: de omzet
15. de waarde van geld in vergelijking met geld in het buitenland: de wisselkoers
16. bewijs dat je aan de overheid of een bedrijf geld hebt geleend: de obligatie
17. aandelen, eigendommen, obligaties enzovoort kopen met je geld: de belegging
18. tussenpersoon die voor anderen aandelen, huizen enzovoort koopt: de makelaar
19. de euro, de dollar, de roebel enzovoort: de munteenheid
20. briefje waarop je zelf een bedrag invult dat je betaalt: de cheque

Vul de juiste preposities in

1. De deurwaarder legde beslag op alle bezittingen van de schuldenaar.
2. Hij betaalde de schulden af in enkele maanden.
3. Die premie komt neer op een loonsverhoging van 5 %.
4. We moeten bezuinigen op onze personeelskosten.
5. Zij is financieel afhankelijk van haar echtgenoot.
6. Uit deze cijfers kan ik afleiden dat er geen problemen zijn.
7. Dit probleem vloeit voort uit een tekort aan geld.
8. De wisselkoers is onderhevig aan grote schommelingen.
9. Je mag geen munt slaan uit de problemen van iemand anders.
10. De theatergroep drong aan op een verhoging van de subsidie.

HET RECHT

Uitdrukkingen

1. in een lastig parket zitten: in een moeilijke situatie zitten
2. je beklag doen over iets: klagen over iets
3. je rechten laten gelden: opeisen waar je volgens de afspraken recht op hebt
4. iemand de wet voorschrijven: zeggen wat iemand wel of niet mag doen
5. de advocaat van de duivel spelen: omwille van de discussie de tegenpartij verdedigen

Zoek op in je woordenboek

DE WOORDEN EN UITDRUKKINGEN DIE JE GEMAKKELIJK IN HET WOORDENBOEK VINDT, STAAN NIET BIJ DEZE CORRECTIES

- § 1. zich afspelen – Welk woord is geen synoniem? eindigen
populair is het tegengestelde van onpopulair
misdaad – Welk woord is geen synoniem? prestatie
succes hebben – Welke uitdrukkingen met 'hebben' bestaan er nog? geluk / medelijden
hapklare brokken: iets wat je zo kunt verbruiken
de pers: iemand die voor de pers werkt is een journalist
- § 2. glorieus: Ken je nog andere adjectieven die eindigen op -eus?
generous / modicus / nerveus / serieus / religieus / luxueus / amoureuus / ambitieus / harmonieus /
mysterieus / delicios enzovoort
honoraria is het meervoud van honorarium
- § 3. een voorlopige oplossing die niet echt helpt is: lapmiddel
een voorlopige oplossing omdat er geen ander is: noodoplossing
integriteit – Welk woord is geen synoniem? beroepseer
een proces aandoen – Wat kun je iemand nog 'aandoen'? verdriet / onrecht / pijn
- § 4. bijverdienen betekent 'extra' verdienen. Ken je nog een werkwoord waarin 'bij' die betekenis heeft? bijklussen / bijbetalen / bijtanken
schadevergoeding – Vergoeden is hetzelfde als compenseren
oplopen – Wat kun je nog oplopen? een vreemde ziekte / een teleurstelling / een verkoudheid
zich blauw betalen: heel veel betalen
- § 5. professioneel is het tegengestelde van amateuristisch
beïnvloeden is hetzelfde als een invloed op iemand uitoefenen
een farmaceutisch bedrijf – bv. Bayer / Omega Pharma / Janssen Pharmaceutica
een schadeclaim is hetzelfde als een eis tot schadevergoeding
zich verzekeren: premie / polis
complicatie – Welk woord is geen synoniem? ervaring
gynaecoloog – Men noemt die ook wel een vrouwenarts
de middeleeuwen – 500 tot 1500 na Christus
ter wereld komen is hetzelfde als geboren worden

Vul de juiste woorden in

Werkwoord

zich afspelen
strijden
oordelen
bespreken
benadelen
afzien van iets
winnen
overblijven
aanbieden
behoren tot
uitzoeken
verleiden
uittrekken
beïnvloeden
verzekeren
uitrijzen
assisteren

Imperfectum

speelde zich af
streed
oordeelde
besprak
benadeelde
zag af van
won
bleef over
bood aan
behoorde tot
zocht uit
verleidde
trok uit
beïnvloedde
verzekerde
rees uit
assisteerde

Participium

heeft zich afgespeeld
heeft gestreden
heeft geoordeeld
heeft besproken
heeft benadeeld
heeft afgezien van
heeft gewonnen
is overgebleven
heeft aangeboden
heeft behoord tot
heeft uitgezocht
heeft verleid
heeft uitgetrokken
heeft beïnvloed
heeft verzekerd
is uitgerezen
heeft geassisteerd

Substantief

de populariteit
de kansarmoede
de corruptie
de haat
de glamour
de integriteit
de deontologie
de rechtvaardigheid
de emotie
het trauma
de misdaad
de opbrengst
de invloed
de assistent / de
assistentie

Adjectief

populair
kansarm
corrupt
hatelijk
glamoureus
integer
deontologisch
rechtvaardig
emotioneel
traumatisch
misdadig

Werkwoord

opbrengen
beïnvloeden
assisteren

Vul de juiste preposities in

1. Hij hielp haar in haar strijd tegen de ambtenarij.
2. Ruzies tussen familieleden draaien vaak om geld.
3. Uit angst voor een gevangenisstraf vertrok hij naar het buitenland.
4. Is het waar dat advocaten geld verdienen aan de ellende van anderen?
5. Na de veroordeling kwam het voortbestaan van de firma in gevaar.
6. De advocaat zoekt uit of er nog een mogelijkheid bestaat om in beroep te gaan.
7. Mag een Belgische advocaat zijn diensten aanbieden via reclame?
8. Het Nederlandse bedrijf was bereid tot een minnelijke schikking.
9. Het bedrijf had geen verzekering tegen schadeclaims.
10. Via de verzekering dekken dokters zich in tegen schade-eisen.

Vul de juiste vorm van het woord in

1. De populariteit van tv-reeksen over rechtszaken neemt nog steeds toe.
2. De politie confronteert de bankovervaller met de feiten.

3. We kunnen de rechtszaak niet op de televisie brengen: dat leidt tot te veel organisatorische problemen.
4. Toen ze het gerechtsgebouw binnenging voelde ze zich ellendig.
5. De rechter stond bekend als een integere man.
6. De bereidheid van de dader om een schadevergoeding te betalen, zorgt ervoor dat het slachtoffer zich beter voelt.
7. We zullen proberen het conflict in der minne te schikken.
8. De professionaliteit van de advocaat groeit met de jaren.
9. Toen hij vrijgesproken werd kon hij zijn emoties niet meer verbergen.
10. Het is niet wenselijk dat u deze zaak nog meer compliceert.

Weet je het nog?

1. iemand die veel kan is *veelzijdig*
2. een plaats waar of iemand bij wie je redding, veiligheid vindt: de toevlucht
3. loon voor het werk van een advocaat, notaris enzovoort: het honorarium
4. eerlijkheid, betrouwbaarheid: integriteit
5. een overeenkomst zonder tussenkomst van de rechter: de minnelijke schikking
6. tenminste, in elk geval: althans
7. heel warm: heet
8. redevoering waarin je iets verdedigt: het pleidooi
9. de kosten zijn erg hoog: de kosten rijzen *de pan* uit
10. een meer internationaal woord voor bijstaan, helpen: assisteren

Vul de juiste werkwoorden in: nemen, hebben, vellen, trekken, brengen

1. in diskrediet brengen
2. een oordeel vellen
3. het recht aan zijn kant hebben
4. het recht in eigen hand nemen
5. aan het kortste eind trekken

Vul de juiste vorm van een van de volgende werkwoorden in of vul het substantief in dat bij deze werkwoorden hoort

1. De overvaller werd tot een levenslange gevangenisstraf veroordeeld.
2. De rechter oordeelde dat de beschuldigde nog een tweede kans moest krijgen.
3. Op basis van die goede beoordeling kreeg hij een promotie.
4. Het oordeel van de rechter was heel streng.
5. Zijn veroordeling tot de doodstraf lokte veel protest uit.

Vul de juiste preposities in

1. Onze wetgeving is nog gebaseerd op oude gewoonten.
2. Bent u op de hoogte van de nieuwe huurwetten?
3. Haar echtgenoot beschuldigde haar van overspel.
4. De bankmanager bleek medeplichtig aan de overval.
5. Ouders zijn aansprakelijk voor hun minderjarige kinderen.
6. Zij deed afstand van haar rechten ten voordele van haar man.
7. Het voorschrift is strijdig met de gebruiken in onze firma.
8. De zaak werd aanhangig gemaakt bij de Rechtbank van Koophandel.
9. Hij werd vrijgesproken van deelname aan de ontvoering.
10. De rechter deed geen uitspraak over de toerekeningsvatbaarheid van de beklagde.